

**Belgodysee, een initiatief van VRT en RTBF, in partnerschap met het Prins Filipfonds, Metro en L'Avenir, bevordert de samenwerking tussen jonge journalisten in spe uit de verschillende gemeenschappen van ons land. Heel concreet werken de jongeren in tweetalige duo's. Tijdens deze editie gaan ze aan de slag met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, die dit jaar 70 jaar bestaat. Dries Hiroux belicht het belang van cultuur voor gedetineerden.**



# Cultuur als lichtpunt achter de tralies

**Zo'n 10.000 mensen zijn opgesloten in een van de 32 gevangenissen in ons land. Hoewel hun vrijheid ontnomen werd, hebben ook zij recht op vrije tijd, bepaalt artikel 24 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Vzw De Rode Antraciet vult met een cultuur- en sportaanbod in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen dit recht voor gedetineerden in. Al is dat niet altijd even makkelijk.**

«Ik voelde mij mentaal aftakelen. Toen dacht ik: 'Laat je niet gaan, doe wat je vroeger ook leuk vond, zoals kunst bekijken en boeken lezen.' Want zo blijf je mens.» Aan het woord is een gedetineerde uit de gevangenis van Hoogstraten. Ik ontmoette haar in de gevangenisbibliotheek, met een boek over het impressionisme onder de arm. «Het brengt een beetje kleur in de gevangenis», verduidelijkt ze. «Er zijn veel gedachten die je niet leuk vindt, dus vlucht je

in alles wat aangenaam is.» De gevangenis huist in een oud kasteel. Een simpele omheining sluit het complex af van de samenleving. «Nieuwe gevangenis zijn echt stalen bunkers, daar word je sowieso depressief van», vertelt Thomas Baeckens, cultuurfunctionaris bij vzw De Rode Antraciet.

## MENSELIJKHEID

«Het recht op cultuur en vrije tijd is er voor iedereen», stelt Baeckens overtuigd. «Daarnaast helpt cultuur om je leven weer op de rails te krijgen, en je voor te bereiden op een toekomst buiten de muren.» Cultuur opsnuiven kunnen de gedetineerden in de gevangenisbibliotheek. «We zitten hier alleen in een cel, de eenzaamheid schuilt om de hoek», vertelt een gedetineerde die de functie van bibliothecaris op zich neemt. «Dan is het fijn dat er zoiets is als een boek of een cd om de stilte te doorbreken.» Naast dvd's en geschiedenisboeken, zijn er in de bib ook boeken over aardrijkskunde. «Daar bladeren mensen ook graag eens door. Wegdromen over waar ze naartoe willen als ze vrij zijn», glimlacht hij voorzichtig. Vzw De Rode Antraciet organiseert ook crea-ateliers, optredens en zangsessies. «We merken dat gedetineerden het belangrijk vinden om elkaar op een ongedwongen manier te zien, en niet als dader of medegevangene», vertelt Baeckens. In de aquarelworkshop kleurt een gedetineerde een dromerige lucht bij. «Hier spreken we over ons werk, en niet over de dagelijkse sleur hierbinnen. In dit lokaal zit je niet in de gevangenis.» Een andere gedetineerde benadrukt het belang van cultuur achter de tralies. «Als

we opnieuw in de maatschappij komen en we voelen ons geen mens meer, dan is dat zowel voor ons als de maatschappij negatief.»

## VEILIGHEIDSREGELS

«Een gevangenis is geen gemakkelijke context om iets te organiseren», verduidelijkt Baeckens. «De Rode Antraciet zou graag de buitenwereld binnelaten, maar dat is niet altijd mogelijk omwille van veiligheidsregels.» De gevangenis van Hoogstraten heeft een open regime waarbij de meeste gedetineerden overdag werken in de werkplaatsen. In de gevangenis van Bergen, die ik de volgende dag bezoek, is er behalve de bib geen cultureel aanbod. Er is ook te weinig werk, waardoor de meesten dagen in hun cel door-

brennen. «In Vlaanderen is er een strategisch plan voor hulpen dienstverlening aan gedetineerden. In Wallonië hangt het vrijetijdsaanbod af van gevangenis tot gevangenis», verklaart Baeckens.

Amnesty International omschrijft de situatie in de Belgische gevangenissen als schrijnend. Vzw De Rode Antraciet schept alvast een lichtpunt in de duisternis, vertelt een gedetineerde uit Hoogstraten. «Mensen die culturele activiteiten organiseren, maken het verschil. Voor mij mag het nog meer zijn, maar ik snap dat er een beperkt draagvlak voor is. Ik dacht vroeger ook altijd 'eigen schuld, dikke bult'. Tot je hier zelf terecht komt, dan weet je dat dat vaak kort door de bocht is.»



Foto Romane Heinen

## Wie ben ik?



Belgodysee / E. Crooy

**Naam:** Dries Hiroux  
**Leeftijd:** 23 jaar  
**Studies:** Master in sociologie (UGent) en master in journalistiek (KU Leuven)  
**Woonplaats:** Brussel

Win tickets voor Winterpret  
[metrotime.be/win](http://metrotime.be/win)  
metro

**2 CENT**  
PER ZENDER.  
PER DAG.  
EN GEEN CENT MEER.

**één**

**TV VLAANDEREN**

\* De promotie is enkel van toepassing volgens de actievoorwaarden, te verkrijgen op [www.tv-vlaanderen.be](http://www.tv-vlaanderen.be), in jouw verkooppunt of via het telefoonnummer 02.403.03.33. Aanbod geldig van 16 oktober 2018 t.e.m. 1 januari 2019. Klanten die tijdens de promotieperiode een abonnement afsluiten op Antenne TV voor een periode van 24 maanden krijgen hun decoder en CI-module + smartcard volledig terugbetaald.  
TV VLAANDEREN® is een merk gebruikt onder licentie door M7 Group S.A.  
Maatschappelijke zetel: Rue Albert Borschette 2, L-1246 Luxembourg  
R.C.S. Luxembourg : B 148.073 | Vestigingsvergunning n° 00143760/1

Verkrijgbaar bij **E!di** **Exellent** **expert** **Vanden Borre** **SELEXION** **sateliet specialist**